

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 38/02

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. apríla 2002 predbežne prerokoval návrh P. G., bytom H., zastúpenej advokátkou JUDr. J. Č., na začatie konania pre porušenie ústavného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Humennom a jeho rozsudkom č. k. 11 C 651/95-130 z 18. mája 2000 a postupom Krajského súdu v Prešove a jeho rozsudkom č. k. 4 Co 344/00-152 z 18. apríla 2001 a pre porušenie ústavného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 149 Ústavy Slovenskej republiky nepodaním mimoriadneho dovolania Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

Návrh P. G. **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 18. januára 2002 doručený „podnet na začatie konania“ (ďalej len „návrh“) P. G., bytom H. (ďalej len „navrhovateľka“), ktorým namietala porušenie ústavného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu v Humennom (ďalej aj „okresný súd“) a jeho rozsudkom č. k. 11 C 651/95-130 z 18. mája 2000 (správne 29. marca 2000) a postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej aj

„krajský súd“) a jeho rozsudkom č. k. 4 Co 344/00-152 z 18. apríla 2001 a porušenie ústavného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 a čl. 149 ústavy nepodaním mimoriadneho dovolania proti uvedeným rozhodnutiam Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky (ďalej aj „generálna prokuratúra“).

Navrhovateľka uviedla, že okresný súd zamietol jej žalobný návrh o určenie neplatnosti darovacej zmluvy z 5. januára 1987 uzavretej medzi ňou a jej synom L. G. Vyslovenia neplatnosti uvedenej darovacej zmluvy, ktorá bola zaregistrovaná na bývalom Štátnom notárstve v Humennom pod sp. zn. R I 2/87, sa navrhovateľka domáhala z dôvodu, že túto darovaciu zmluvu údajne nepodpísala, a tvrdila, že konala pod nátlakom, pretože sa jej obdarovaný mal vyhrážať. Proti zamietavému rozhodnutiu okresného súdu podala navrhovateľka odvolanie, avšak krajský súd rozhodnutie okresného súdu potvrdil. Navrhovateľka následne podala na generálnu prokuratúru podnet na podanie mimoriadneho dovolania v predmetnej veci, generálna prokuratúra však jej podnet 5. decembra 2001 odložila.

Vo svojom návrhu navrhovateľka poukazuje aj na to, že okresný súd a krajský súd nerešpektovali jej ústavné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy „a rozhodli na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, čím došlo aj k porušeniu ústavnej povinnosti sudcov byť pri rozhodovaní nezávislí a byť viazaní len zákonom v zmysle článku 144 ods. 1 Ústavy SR“, a podľa navrhovateľky došlo „aj k porušeniu ústavnej povinnosti Generálnej prokuratúry SR chrániť práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu v zmysle článku 149 Ústavy SR, keď Generálna prokuratúra SR opätovne odložila môj podnet na podanie mimoriadneho dovolania bez toho, aby mnou navrhované skutočnosti boli preverené“.

Navrhovateľka sa domáhala prijatia návrhu na ďalšie konanie a navrhla, aby ústavný súd vyniesol toto uznesenie :

„Postupom Okresného súdu v Humennom, ktorý vydal rozsudok 11 C 651/95-130 zo dňa 18. 5. 2000 a Krajského súdu v Prešove, ktorý vydal rozsudok 4 Co 344/00-152 zo dňa 18. 4. 2001, ako aj nepodaním mimoriadneho dovolania proti týmto rozsudkom zo strany

GP SR bolo porušené ústavné právo navrhovateľa domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne SR v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj porušeniu ústavnej povinnosti zo strany Okresného súdu v Humennom a Krajského súdu v Prešove byť pri rozhodovaní nezávislý a byť viazaný len zákonom v zmysle čl. 144 ods. 1 Ústavy SR, ako aj porušeniu ústavnej povinnosti Generálnej prokuratúry SR chrániť práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu v zmysle článku 149 Ústavy SR.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané zjavne oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z návrhu vyplýva, že navrhovateľka namietala jednak porušenie ústavného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy rozsudkom Okresného súdu v Humennom z 29. marca 2001 č. k. 11 C 651/95-130 a súvisiacim rozsudkom Krajského súdu v Prešove

z 18. apríla 2001 č. k. 4 Co 344/00-152, ktoré nadobudli právoplatnosť 28. júna 2001, a jednak porušenie ústavného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 149 ústavy nepodaním mimoriadneho dovolania Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky.

1. Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu je jednou zo zákonných podmienok pre prijatie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, teda v lehote dvoch mesiacov od kvalifikovanej právnej skutočnosti (I. ÚS 38/98). Ústavný súd nemá pochybnosti, že toto ustanovenie napriek niektorým zmenám v príslušnej ústavnej úprave naďalej vykonáva čl. 127 ústavy a že rešpektovaním rovnováhy medzi potrebou ochrany základných práv a slobôd na jednej strane a potrebou ochrany princípu právnej istoty a nadobudnutých práv na strane druhej plní rovnaký účel, aký plnilo v období platnosti a účinnosti predchádzajúceho znenia tohto ustanovenia ústavy a aký plní jeho súčasné znenie.

Vzhľadom na to, že od 1. januára 2002 na ústavnoprávnu ochranu individuálnych práv slúži inštitút sťažnosti a sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti, že podstatou tvrdení navrhovateľky o porušení označených základných práv okresným súdom a krajským súdom sú skutočnosti, ku ktorým došlo najneskôr dňom 28. júna 2001, že v čase, keď bol ústavnému súdu predmetný návrh podľa čl. 127 ústavy podaný, t. j. 18. januára 2002, už uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom a že odo dňa, keď došlo k tvrdenému porušeniu základného práva uvedenými súdmi, navrhovateľka mala k dispozícii dostatočne dlhú lehotu na to, aby na ochranu svojich základných práv a slobôd využila ten právny prostriedok, ktorý jej ústava vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd priznávala do 31. decembra 2001, bolo potrebné jej návrh voči okresnému súdu a krajskému súdu posúdiť ako návrh podaný oneskorene.

Z týchto dôvodov ústavný súd v časti namietajúcej porušenie ústavných práv okresným súdom a krajským súdom rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, že návrh odmietol ako podaný oneskorene.

2. Pokiaľ navrhovateľka namietala porušenie ústavného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 149 ústavy nepodaním mimoriadneho dovolania Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky proti uvedeným súdnym rozhodnutiam, ústavný súd k tomu dodáva, že jednou z podmienok, ktorú ústavný súd skúma pri predbežnom prerokovaní, je, či v danom prípade nejde o zjavne neopodstatnený návrh. Namietat' porušenie svojich práv v konaní pred ústavným súdom sú totiž oprávnené len tie fyzické osoby a právnické osoby, ktoré splnili všetky zákonné podmienky spojené s nadobudnutím a uplatňovaním týchto práv. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu jedným z dôvodov odmietnutia návrhu je jeho zjavná neopodstatnenosť, ktorú možno vysloviť v prípade, ak ústavný súd nezistí priamu príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namietal (*mutatis mutandis* I. ÚS 7/00).

Podľa čl. 149 ústavy: „Prokuratúra Slovenskej republiky chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických osôb a právnických osôb a štátu.“

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o prokuratúre): „Prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.“

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre: „Pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné pre posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného predpisu, či sú splnené podmienky na podávanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.“

Generálna prokuratúra na základe opakovaných podnetov navrhovateľky preskúmala postup a rozhodnutia Okresného súdu v Humennom v konaní sp. zn. 11 C 651/95 a súvisiaci

postup a rozhodnutia Krajského súdu v Prešove v konaní sp. zn. 4 Co 344/00 a dospela k záveru, že nie sú splnené podmienky na vykonanie opatrenia, na podanie mimoriadneho dovolania, a preto listom sp. zn. VI/2 Pz 160/01-4 z 5. decembra 2001 podnety navrhovateľky odložila.

Z citovaných ustanovení nemožno vyvodit' povinnosť vyhovieť podanému podnetu. Pokiaľ navrhovateľka uviedla, že „Generálna prokuratúra SR opätovne odložila môj podnet na podanie mimoriadneho dovolania bez toho, aby mnou navrhované skutočnosti boli preverené,“ ústavný súd poznamenáva, že posúdenie podnetu je vo výlučnej právomoci prokurátora (mutatis mutandis I. ÚS 98/97, II. ÚS 55/98). Z oprávnenia prokurátora na vykonanie opatrenia nemožno vyvodit' právo, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana.

Podľa § 35 ods. 3 zákona o prokuratúre: „Ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.“ V danom prípade však generálna prokuratúra dospela k záveru, že takéto podmienky nie sú splnené.

Za porušenie práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nemožno považovať samo osebe skutočnosť, že prokuratúra podnetu podanému podľa zákona o prokuratúre nevyhoví podľa predstáv pisateľa podnetu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo potrebné návrh v časti vo vzťahu ku generálnej prokuratúre odmietnuť ako zjavne neopodstatnený podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2002